

## **Δημιουργία στο πλαίσιο του ΕΣΥ κέντρου πρόληψης, διάγνωσης και θεραπείας στοματικού καρκίνου (ΚΠΑΘΣΚ).**

Είναι γνωστό ότι τα τελευταία χρόνια ο στοματικός καρκίνος έχει αυξηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο κατά περίπου 6%. Είναι επίσης γνωστό ότι η πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία είναι καθοριστικοί παράγοντες για την επιβίωση των ασθενών.

Έχοντας υπ' όψιν τα ως άνω θεωρήθηκε σκόπιμο να δημιουργηθεί μέσα στα πλαίσια του ΕΣΥ κέντρο πρόληψης, διάγνωσης και θεραπείας του στοματικού καρκίνου. Το κέντρο αυτό θα συνδεθεί στο Εθνικό Αρχείο Νεοπλασιών (ΕΑΝ), γνωστό και ως Cancer Registry, το οποίο υπάρχει σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες και υπό ανάπτυξη στην Ελλάδα.

Το κέντρο του στοματικού καρκίνου θα αναπτυχθεί σε μορφή δικτύου με 3-4 μονάδες που θα καλύψουν όλη την επικράτεια και ιδίως τις άγονες περιοχές. Οι μονάδες αυτές θα αναπτυχθούν μέσα σε οδοντιατρικές μονάδες του ΕΣΥ. Στις μονάδες αυτές θα γίνεται εκτός των άλλων εκπαίδευση συναδέλφων οδοντιάτρων και ιατρών ως προς τα αίτια, την πρόληψη, τη διάγνωση, τη θεραπεία και την παρακολούθηση των ασθενών μετά τη θεραπεία τους. Θα επιτυγχάνεται έτσι η δυνατόν καλύτερη ποιότητα ζωής καθώς και η επανένταξη των ασθενών στο κοινωνικό σύνολο, καθοριστικό ρόλο στα οποία παίζει και η Νοσοκομειακή Οδοντιατρική. Επίσης με τον τρόπο αυτό ευελπιστούμε οι μονάδες αυτές να αποκτήσουν μόνιμο εξειδικευμένο προσωπικό στον στοματικό καρκίνο.

### **Η αποστολή του ΚΠΑΘΣΚ θα είναι:**

1. Η συγκέντρωση στοιχείων και δεδομένων για ασθενείς με στοματικό καρκίνο που έχουν διαγνωσθεί ή και θεραπευθεί στις υπάρχουσες γνωστές μονάδες της χώρας την τελευταία πενταετία.
2. Η καταγραφή των νέων περιπτώσεων ασθενών με στοματικό καρκίνο και αναφορά στο Εθνικό Αρχείο Νεοπλασιών.
3. Η προώθηση και υποστήριξη δράσεων αγωγής υγείας για την πρωτογενή πρόληψη του στοματικού καρκίνου.
4. Η προώθηση και υποστήριξη δράσεων έγκαιρης διάγνωσης του στοματικού καρκίνου.
5. Η εκπαίδευση οδοντιάτρων και άλλων επαγγελματιών υγείας στην πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία του στοματικού καρκίνου.

### **Για την επίτευξη των ανωτέρων προτείνεται:**

1. Η συγκρότηση μιας επιστημονικής ομάδας αποτελούμενης κυρίως από συναδέλφους Στοματικούς και Γναθοπροσωπικούς Χειρουργούς, Στοματολόγους και Οδοντιάτρους.

2. Τα μέλη της ομάδας αυτής θα προέρχονται από πανεπιστημιακές κλινικές ή κλινικές του ΕΣΥ όλης της χώρας.
3. Η δημιουργία στην αρχή 3-4 μονάδων πρόληψης και διάγνωσης του στοματικού καρκίνου συνδεδεμένων με το ΚΠΔΘΣΚ και το Εθνικό Αρχείο Νεοπλασιών όπως φαίνεται στο σχεδιάγραμμα (βλ. σελ. 3).
4. Για να εξασφαλιστεί ότι αυτή η υποδομή θα έχει διάρκεια πρέπει οι μονάδες αυτές να αναπτυχθούν σε θεσμικά κατοχυρωμένες δομές του συστήματος υγείας, όπως νοσοκομεία του ΕΣΥ και πανεπιστημιακές κλινικές (κυρίως οδοντιατρικές μονάδες).
5. Η ομάδα αυτή θα μεταβαίνει κατά τακτά χρονικά διαστήματα στα προκαθορισμένα κέντρα, θα εξετάζει τον ενδιαφερόμενο πληθυσμό και θα διενεργεί τις απαραίτητες εξετάσεις. Σε περίπτωση που ληφθούν βιοψίες ή άλλες εργαστηριακές εξετάσεις, τα δείγματα θα αποστέλλονται στα τοπικά νοσοκομεία του ΕΣΥ στα οποία ανήκουν οι μονάδες.
6. Σε κάθε αποστολή θα τίθεται επικεφαλής ένας εκ της ομάδας, ο οποίος θα συντονίζει τη συλλογή των δεδομένων και στη συνέχεια την αποστολή τους στο ΚΠΔΘΣΚ και το Εθνικό Αρχείο Νεοπλασιών.
7. Σε περίπτωση διάγνωσης στοματικού καρκίνου ο ασθενής και οι οικείοι του θα ενημερώνονται και θα παραπέμπονται στο κατάλληλο και πλησιέστερο κέντρο θεραπείας (μονάδες Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής).
8. Εκτός των εξετάσεων θα μοιράζονται ενημερωτικά φυλλάδια στον πληθυσμό με περιεχόμενο που θα αφορά τις αιτίες πρόκλησης του στοματικού καρκίνου (χρόνιοι τραυματισμοί, κάπνισμα, αλκοόλ, HPV, κα), την πρόληψη, τη διάγνωση και τη θεραπεία του στοματικού καρκίνου, καθώς και τη μεταθεραπευτική παρακολούθηση των ασθενών.
9. Το κέντρο θα πρέπει να αναπτύξει το δικό του διαδικτυακό τόπο, από τον οποίο θα μπορούν να ενημερώνονται τόσο οι συνάδελφοι όσο και το κοινό.
  - a. Ενημέρωση των συναδέλφων οδοντιάτρων – ιατρών:  
Θα διατίθεται εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή παρουσίασης (PowerPoint) με το οποίο οι συνάδελφοι θα μπορούν να ενημερώνονται για οτιδήποτε σύγχρονο αφορά την πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία του στοματικού καρκίνου.
  - b. Ενημέρωση του κοινού:  
Θα παρέχεται εκλαϊκευμένη πληροφόρηση που θα αφορά τα αίτια του στοματικού καρκίνου (χρόνιοι τραυματισμοί, κάπνισμα, αλκοόλ, HPV, κα), και θα γίνεται αναφορά στα υπό ανάπτυξη κέντρα στα οποία θα μπορούν να απευθυνθούν οι ενδιαφερόμενοι για περισσότερες πληροφορίες. Επίσης θα διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή τα σχετικά φυλλάδια αγωγής υγείας, τόσο για το κοινό όσο και για όποιον θέλει να υλοποιήσει δράσεις αγωγής υγείας.

10. Τα στοιχεία που θα συλλέγονται από την επιστημονική ομάδα θα καταγράφονται σε ειδικά διαμορφωμένες φόρμες ιστορικού ασθενών και θα αποστέλλονται με ηλεκτρονική μορφή στο Εθνικό Αρχείο Νεοπλασιών, παράρτημα Στοματικού Καρκίνου. Η όλη διαδικασία θα διασφαλίζει το σεβασμό των προσωπικών δεδομένων και την τήρηση του ιατρικού απορρήτου.
11. Με την πραγματοποίηση των ανωτέρω θα δοθεί η δυνατότητα να καταγραφούν όλες οι νέες περιπτώσεις στοματικού καρκίνου που παρουσιάζονται ανά έτος, τα αποτελέσματα των θεραπειών που ακολουθήθηκαν, καθώς και ο χρόνος επιβίωσης των ασθενών.
12. Από αυτές τις πληροφορίες μπορεί να προκύψουν στοιχεία όπως από ποια περιοχή προέρχονται οι περισσότεροι ασθενείς, ποια είναι τα συχνότερα αίτια, ποιός συμβούλευσε τους ασθενείς να επισκεφθούν το κέντρο κλπ.
13. Τα δεδομένα που θα συλλέγονται στο Εθνικό Αρχείο Νεοπλασιών σχετικά με τον στοματικό καρκίνο θα μπορούν να αξιοποιηθούν για ερευνητικούς σκοπούς, αφού προηγουμένως ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει εγκεκριμένο ερευνητικό πρωτόκολλο.

